

Derefter genoptoges forhandlingen om statsministerens redegørelse ved folketingsårets åbning.

(Redegørelsen findes i tidenden sp. 5, foregående forhandling i tidenden sp. 51).

A. C. Normann: I én henseende synes jeg, at de taler, vi i formiddags har hørt af de to ærede ordførere for oppositionspartierne, har været glædelige. Det er ganske åbentbart, at der er en afgørende forskel i tonen imellem de taler, vi har hørt her i dag fra oppositionens side, og de taler, vi hørte efter regeringens dannelse i sommer. Dengang gav oppositionens talere i debatterne i tinget udtryk for vrede trusler og om en fremtidig opposition, som regeringen ikke skulle vente nogen nåde af og da slet ikke nogen hjælp, heller ikke i det praktiske arbejde. I dag taler begge ordførerne om positive hensigter, om vilje til samarbejde og om at stille modforslag over for regeringens forslag, hvilket alt sammen tyder på, at der skulle blive muligheder for igen at få ført forhandlingerne i folketinget på en rimelig måde imellem de ansvarlige partier; ikke mindst tyder herpå de meget klare og direkte ord om, at spørgsmålet om de skæbnesvangre markedsplaner må vi se at få løst i enighed. Det er jo som balsam på befolkningens nerver efter den nervekrig, der lige efter regeringsdannelsen blev sat i gang.

I de foregående to års åbningstaler var de udenrigspolitiske bemærkninger optimistiske — og efter min opfattelse med rette — på grund af den tydelige mildnelse af det internationale politiske klima, som vi indtil for et år siden kunne glæde os over. I denne periode var fremgangens årsager ofte til drøftelse, og både i den østlige og vestlige del af verden forklarede afspændingen ofte på overfladisk vis med, at det var den pågældende bloks militære styrke, der havde muliggjort afspændingen. Forhandling gennem styrke blev slagordet, og så gjaldt det da for begge parters vedkommende om at styrke sig mest muligt.

Så kom det sidste år, internationalt det sorteste siden det frie Czekoslovakis fald, og da ingen vil kunne påstå, at det er NATOs skyld, at spændingen nu øges, kan man vel retfærdigvis også tilføje, at oftest var det en tvivlsom ting at regne NATO det til gode, når det gik godt. Jeg fremhæver ikke dette for at angribe NATO. Jeg har altid fundet det rimeligt, at de af de vestlige lande, der følte sig betrygget derved, gik ind i NATO-samarbejdet. De gjorde det jo da også først, efter at den østlige blok under Stalins kolde krig havde forsynet vesten med de krasseste argumenter for den alliance, der kom i stand. Også i dag tror jeg det havde været lykkeligere for Danmark og de vestlige demokratier, om vort land havde haft en status som f. eks. Sverige; men dette delvis nationalt betonedede og nu under alle omstændigheder uaktuelle synspunkt berører ikke spørgsmålet om NATOs almindelige hensigtsmæssighed og slet ikke spørgsmålet om grundlaget for vor udenrigspolitik i dag.

Nej, det positive sigte med disse bemærkninger er et andet end NATOs eventuelle skyld for fremgang og tilbagefald. Hensigten er den at pege på, at der bør gøres en indsats ud over den, som den ulykkelige karpustning er udtryk for, en indsats for afspænding, som de små nationer kan deltage mere aktivt i, og som de måske endog bør deltage mere kollektivt i end hidtil. I trediverne var den internationale retfærdighed, mæglingen, forsoningen, frigørelsen af den internationale handel og af samkvemet mellem folkene dele af Oslostaternes funktion. I det radikale venstre så vi meget gerne, om Danmark og Norden på ny ville træde mere i forgrunden som skabere af en international forståelse og oftere ville tage et initiativ, når muligheder derfor viser sig. Vi tænker i den forbindelse med glæde på den højtærede udenrigsministers medvirken i Suezforhandlingerne og på Danmarks bidrag til FN-styrkens dannelse, aktuelle handlinger fra den periode eller omtrent den periode, åb-